

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Sendt pr. epost toc@nve.no (Tor Carlsen)

Clemens Kraft AS

Frithjof Nansens plass 6
0160 OSLO

www.clemenskraft.no

post@clemenskraft.no

Org.nr. 912 511 480 MVA

Oslo, den 15. august 2016

Kommentarer fra Clemens Kraft AS til høringsuttalelser for Heimstadelva kraftverk og Kjerringåga kraftverk i Lurøy kommune (Saksnr. hhv. 201002103 og 201002099)

Vi viser til innkomne høringsuttalelser for Heimstadelva og Kjerringåga i Lurøy kommune. De fleste uttalelsene omhandler begge prosjektene under ett og vi velger derfor i utgangspunktet å kommentere høringsuttalelsene samlet.

Lurøy kommune uttaler: Lurøy kommune anbefaler at det gis konsesjon til Clemens Kraft AS for begge prosjektene med følgende forutsetninger:

- Utbedring av skade på infrastruktur under utbyggingen og mest mulig skånsom utbygging.
- Behov for senking av vannstand i Vassvatnet bør drøftes under konsesjonsbehandlingen for Kjerringåga.

I høringsuttalelsen gir kommunen også dispensasjon fra kommunens arealplan.

Tiltakshaver tar kommunens uttalelse til etterretning. Spørsmålet om regulering av Vassvatnet kommenteres senere.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttaler: DMF kan ikke se at tiltak(ene) berører mineralske ressurser av regional eller nasjonal verdi. Derimot berører rørgaten sand- og grusforekomsten Bratland, som er vurdert av NGU til å være lite viktig.

Tiltakshaver tar DMF's uttalelse til etterretning

Statens vegvesen uttaler: Statens vegvesen sine interesser knytter seg til forhold som berører riks- og fylkesveger og nevner forhold som på generelt grunnlag må avklares i den videre prosessen.

Tiltakshaver tar Statens vegvesen sin uttalelse til etterretning.

Nordlandsnett uttaler: Etter utbygging/forsterking av sentralnettet mellom Svartisen og Halså vil det være kapasitet i sentralnettet til begge prosjekter. Det er kapasitet i distribusjonsnettet for Heimstadelva. Dersom også Kjerringåga bygges ut vil nettkapasiteten måtte økes, noe som vil medføre anleggsbidrag fra tiltakshaver.

Tiltakshaver tar Nordlandsnett sin uttalelse til etterretning.

Øvrige høringsparter har merknader til prosjektene. Merknadene går gjennomgående på følgende potensielle konfliktområder:

Høringspart	Heimstadelva	Kjerringåga
Fylkesmannen i Nordland, Sametinget, Hestmann/Strandtind RBD	Reindriftens flyttlei samt høst- og vinterbeite	Reindriftens flyttlei samt høst og vinterbeite
Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, FNF	Biologisk mangfold, spesielt bekkekløft- og fossesprøytsoner (mangelfullt kunnskapsgrunnlag)	
FNF, Fylkesmannen i Nordland	Friluftstinteresser	Friluftstinteresser
Grunneiere ved Vassvatnet og Lurøy kommune		Redusert vannstand i Vassvatnet

Vi velger å kommentere samlet i forhold til følgende hovedpunkter:

1. Forholdet til reindriften
2. Biologisk mangfold
3. Friluftstinteresser
4. Redusert vannstand i Vassvatnet

1. Forholdet til reindriften:

Fylkesmannen i Nordland og Sametinget fremmer innsigelse til søknad om konsesjon for Heimstadelva av hensyn til reindriften flyttlei i området med hjemmel i reindriftenlovens § 22. Også Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt kommenterer mulige negative konsekvenser for reindriften. Høringspartene uttaler at tiltaksområdet er en del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, at området brukes til høst- og høstvinterbeiter og at er flytt- og trekkleier i området. I anleggsperioden må flytteia anses som stengt, mens inngrep som demninger og rørgater vil være et forstyrrende element i driftsfasen. Økt menneskelig aktivitet i og ved flyttleier kan gi varige hindringer i forhold til flytting av rein. Fylkesmannen uttaler også bekymring i forhold til den samlede belastningen fra andre godkjent utbygginger i området.

Tiltakshavers kommentar: Virkninger på reindrift tilknyttet Kjerringåga er vurdert i Ecofact-rapporten «Kjerringåga kraftverk i Lurøy – Virkninger på reindrift» datert 2010. Rapporten er vedlegg til konsesjonssøknaden for Kjerringåga. Tiltakshaver mener at denne rapporten også dekker konsekvensene for den nærliggende Heimstadelva. Rapporten bygger på et solid kildegrunnlag (både

skriftlige og muntlige) som samlet dekker god kunnskap om de lokale reindriftsforholdene. I sammendraget konkluderes det med følgende:

Verdier for reindriften

Inntakene med tilhørende rørgater og anleggsveier til Heimstadelva, Mellomelva og Insteelva ligger i området hvor flyttleien som kommer fra Rismålvannet og Brattlandskaret deler seg. Fra dette området går det en flyttlei som krysser Kjerringåga og en som går videre oppover dalen øst for anleggsveien og inntaket i Kjerringåga. Området har ingen minimumsbeiter og har lav bruksfrekvens.

Området vurderes å ha middels-stor verdi for den lokale reindriftnæringen, og spesielt flyttleiene er utslagsgivende for vurderingen.

Beskrivelse av omfang

Utbyggingen berører flyttleien, og under anleggsperioden vil støy og økt menneskelig aktivitet kunne være et problem. Det vil være ubetydelig beitebeslag i driftfasen (forutsatt nedgravd rørledning og fjerning/nedgradering av eventuell anleggsvei). Samlet sett vil ikke tiltaket endre ressursgrunnlagets omfang og/eller kvalitet.

Samlet vurderes tiltaket å ha lite-middels negativt omfang.

Samlet vurdering av konsekvenser

Vurderingen av de direkte og indirekte konsekvensene av tiltaket, hviler på dagens utnyttelsesgrad av området.

For reindriften er konsekvensene av tiltaket i anleggsfasen og driftsfasen samlet vurdert å være liten-/middels negativ konsekvens (-/-).

Tiltakshavers kommentar: Sametinget fremmer innsigelse på samtlige 9 prosjekter i Helgelandspakken på generelt grunnlag med hjemmel i reinsdriftsloven og mangelfullt kunnskapsgrunnlag. Kjerringsåga er det eneste av prosjektene som har gjennomført en reinsdriftsundersøkelse. Sametinget henviser også til at det aktuelle området er svært tungdrevet og med få flyttemuligheter, noe som etter tiltakshavers mening reduserer grunnlaget for innsigelsen. Både Fylkesmannen i Nordland og Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt argumenterer primært ut fra en helhetsbetraktning av sumvirkningene på konsesjonsgitte og omsøkte kraftprosjekter i området og i liten grad ut fra mulige konsekvenser for Heimstadelva og Kjerringåga i særdeleshet. Tiltakshaver mener at konklusjonene i reindriftsrapporten (liten-/middels negativ konsekvens) bør vektlegges i konsesjonsbehandlingen. Dette understøttes av lokale grunneieres vurdering av at reindriften i området er begrenset, og også begrenses av de topografiske forholdene i tiltaksområdet. Tiltakshaver tar imidlertid uttalelsene fra de nevnte høringspartene til etterretning. Avbøtende tiltak er forsøkt hensyntatt i planleggingen av prosjektene blant annet ved å prosjektere felles kraftstasjon og rørgater nær vei og annen infrastruktur. Dersom det gis konsesjoner vil tiltakshaver bestrebe seg på å følge opp de avbøtende tiltakene som er nevnt avslutningsvis i reindriftsrapporten.

2. Biologisk mangfold:

Nordland fylkeskommune fremmer innsigelse til søknad om konsesjon for Heimstadelva med hjemmel i vannressursloven § 24 hovedsakelig begrunnet ut fra mangelfullt kunnskapsgrunnlag tilknyttet bekkekløft- og fossesprøytsoner i influensområdet. Også Fylkesmannen i Nordland og FNF har kommentarer tilknyttet de samme forholdene. Nordland fylkeskommune fremmer også innsigelse til søknad om konsesjon for Kjerringåga (med samme hjemmel) hovedsakelig begrunnet ut fra en helhetsbetraktning der Kjerringåga kraftverk skal produsere kraft fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver har tatt til etterretning at kunnskapsgrunnlaget på biologisk mangfold for Heimstadelva var mangelfullt og engasjert Ecofact til å gjennomføre oppdaterte undersøkelser i vekstsesongen. Tiltakshaver viser i den anledning til revidert BM-rapport for Heimstadelva slutført av Ecofact i august 2016. Rapporten har følgende hovedkonklusjoner:

- Rødlistede arter: Noe under middels negativ konsekvens
- Terrestrisk miljø: Noe over middels negativ konsekvens
- Akvatisk miljø: Liten negativ konsekvens
- Middels verdi for registrerte naturverdier i influensområdet,

Rapporten konkluderer med følgende hovedfunn:

- Ecofact har registrert en avgrenset skogsbekkekløft i Ytteråga mellom ca kote 160 og 200. Bekkekløfta gis verdi C som er relativt lavt, hovedsakelig begrunnet ut fra trivielt artsmangfold. Ecofact har også undersøkt andre potensielle skogsbekkekløfter i tiltaksområdet, men ingen av disse tilfredsstillende minimumskravet (min. 100 m lengde og 15 m dybde).
- Ecofact har registrert en beitemark med seminaturlig preg ved nedre deler av Heimstadelva med en viss verdi. Dette er en del av kulturmarka ved Brattland som benyttes til sauebeite. I området er det et potensial for den rødlistede beitemarksoppen som eventuelt må undersøkes i soppsesongen. Påvisning av beitemarksoppen vil eventuelt øke verdien på området. Rørgata er planlagt nedgravd gjennom dette området og Ecofact anbefaler at tiltakshaver vurderer å endre traséen til å gå utenom dette området.
- Ecofact har registrert en rødlistet art i undersøkelsesområdet under 2016-befaringen (kalklok).
- Ecofact foretar en tredeling av influensområdet i forhold til menneskelig påvirkning:
  - Nedre del er sterkt påvirket av bebyggelse og inngrep
  - Midtre del er til dels sterkt beitepåvirket og også påvirket av større granplantefelt som reduserer artsmangfoldet
  - Øvre del er lite menneskepåvirket
  - Hele området benyttes som reinbeite og flyttlei, uten nærmere analyse (ligger utenfor mandatet av en BM-undersøkelse, men er omhandlet i egen analyse)

Tiltakshaver anmoder høringspartene om at hovedfunn og konklusjon i oppdatert BM-rapport vektlegges. Dette gjelder spesielt Nordland fylkeskommune som begrunner sine innsigelser i begge prosjektene hovedsakelig ut fra et mangelfullt kunnskapsgrunnlag, som tiltakshaver nå anser som oppfylt.

3. Friluftsjnteresser

Det er registrert viktige friluftsområder i tilknyttet inntaksområdet ved Vassvatnet (ovenfor Kjerringåga) og Breitinden (ovenfor Heimstadelva).

Tiltakshavers kommentar: Redusert vannstand i Vassvatnet kommenteres i neste punkt. Tiltakshaver sier seg for øvrig enig i Fylkesmannens vurdering «... Ettersom bruken imidlertid ikke direkte er rettet mot elva, og at det eksisterer tekniske inngrep i elva fra før, vurderes konsekvensene som liten/middels. Vi registrerer også at det ikke foreligger uttalelser fra turlag e.l. i sakens anledning.

4. Redusert vannstand i Vassvatnet

Tilstøtende grunneiere til Vassvatnet (på gnr 32 bnr 1 og 3) kommenterer mulige negative konsekvenser av en potensiell reduksjon på 0,5 m av vannstanden i Vassvatnet.

- Turisme og friluftsjktivitet: Redusert opplevelseskvalitet (kanopadling, badeplasser etc.)
- Fiske: Negativ konsekvens for fiskebestand og gyteforhold.
- Fauna: Negativ konsekvens for storlom og andre vadefugler i.f.t. hekking i vannkanten.

Tiltakshavers kommentar: Ved å senke vannstanden i Vassvatnet med 0,5 m vil ulempene for omkringliggende jordbruksareal rundt Vassvatnet i forbindelse med flom reduseres. Dette gjelder spesielt i den sydøstlige delen av området inkludert eiendommene til de aktuelle høringspartene. Tiltakshaver vil hevde at en reguleringsmulighet vil medføre større forutsigbarhet i vannstanden i Vassvatnet, noe som vil kunne være i felles interesse for de ulike aktørene i området, sett i forhold til dagens situasjon med til dels store variasjoner i vannstanden. NVE har hatt målestasjon i Vassvatnet helt siden 1916. Og målestasjonen er fremdeles i drift. I tidsperioden 1960 til 2015 er største registrerte vannstand 1,97 meter mens minste registrerte vannstand er 0,99 meter (målt mot referansepunktet). Tiltakshaver planlegger en regulering med HRV (høyeste regulerte vannstand) lik 1,55 meter og LRV (laveste regulerte vannstand) lik 1,05 meter (målt mot samme referansepunkt). Beregninger utført av tiltakshaver viser at naturlig vannstand er høyere enn planlagt HRV i 1,4 % av tiden, mens den er lavere enn planlagt LRV i 1,2 % av tiden (1960-2015).

Av prosjektets BM-rapport fremgår følgende:

«Ved Vassvatnet er det registrert storlog (VU), bergand (VU) og trane. Det er usikkert hvilken funksjon Vassvatnet har, men det kan virke som om det er viktig furasjeringsområde for flere fuglearter både i hekkesesongen og under trekket. Ellers har området ingen spesielle kvaliteter som gjør at det står frem på noen som helst måte for hverken fugl eller pattedyr... En realisering av tiltaket vil medføre inngripen i leveområder for hekkende og rastende våtmarksfugl i Vassvatnet. Spesielt i anleggsfasen vil forstyrrelsene øke gjennom økt menneskelig ferdsel og fysiske naturinngrep og bråk fra maskiner. Bestanden av våtmarksfugler i området forventes derfor å redusere bruken av influensområdet i hvert fall på kort sikt, men at den gjenopptar bruken av området når anleggsperioden er over. Totalt sett vurderes derfor virkningsomfanget for den lokale bestanden i planområdet til å være lite negativt.»

Med bakgrunn i dette vil tiltakshaver fortsatt hevde at ulempene ved redusert vannstand i Vassvatnet kompenseres av fordelene. Det synes heller ikke å være naturfaglige argumenter av vesentlig betydning (jf. BM-rapporten) som taler mot denne konklusjonen.

Med vennlig hilsen
For Clemens Kraft AS

Svein Mygland
Prosjektutvikler

Mobil: 97 17 06 09
svein.mygland@clemenskraft.no